

MINISTARSTVO OBRANE

1438

Na temelju članka 9. stavka 3. podstavka 1. i stavka 4. Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 73/13), na prijedlog načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske, donosim

PRAVILNIK

O VJEŽBOVNIM POSTUPCIMA U ORUŽANIM SNAGAMA REPUBLIKE HRVATSKE

I. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o vježbovnim postupcima u Oružanim snagama Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Pravilnik) propisuju se vježbovni postupci pojedinaca i rasporedi postrojba (desetine, voda, satnije/bitnice i bojne) jedinstveno za Oružane snage Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Oružane snage).

Postrojbe grana, rodova i služba koje nisu obuhvaćene Pravilnikom, izvode vježbovne postupke prema njegovim odredbama, prilagođene stvarnim okolnostima, opremi i naoružanju.

Članak 2.

Vježbovne postupke izvode pojedinci i postrojbe.

Postrojbe jačine desetine i voda izvode vježbovne postupke u propisanim strojevima, a satnije/bitnice i bojne te njima istovjetne u poredcima.

Stroj, odnosno poredak (u daljnjem tekstu: stroj/poredak) su rasporedi u kojima su vojne osobe, vozila i tehnička sredstva u postrojbama i postrojbe u višoj postrojbi, postrojene po čelu i dubini, na određenim odmacima i razmacima.

Strojevi mogu biti: jednovrsni, dvovrsni, kolona po jedan, kolona po dva, kolona po četiri (tri), kolona desetine (voda), dvojna kolona, crta dvojnih kolona desetine, crta kolone desetine, vrsta i kolona desetine (voda).

Poredci mogu biti: dvovrsni, crta vodnih kolona, crta satnijskih kolona, crta bojnih kolona, kolona po dva, kolona po četiri (tri), vrsta i kolona.

Navedeni strojevi/poredci jesu zborni.

Kolona po jedan, kolona po dva, kolona po četiri (tri), kolona desetine (voda) i kolona u kretanju pokretni su strojevi/poredci.

Zapovjednik postrojbe određuje u koji će se zborni stroj/poredak postrojiti postrojba.

U svim strojevima/poredcima pojedinci i postrojbe ravnaju se po čelu i dubini prema desnokrillnome, iznimno ljevokrillnome te jedan iza drugoga u zatiljak.

Članak 3.

Stroj/poredak ima: čelo, krilo, bok i sredinu.

Čelo je strana stroja/poretka u koju su okrenute postrojene osobe i vozila.

Krilo je desna ili lijeva trećina stroja/poretka. Pri okretu čelom nazad nazivi se krila mijenjaju. Dio između krila je sredina stroja/poretka.

Bok je bočna strana stroja/poretka postrojbe. Njegova se dubina računa od krilne vojne osobe prve vrste do krilne vojne osobe zadnje vrste. Okretom stroja/poretka čelom nazad mijenjaju se nazivi bokova.

Sredina je dio između krila.

Članak 4.

Red čine osobe koje stoje u stroju/poretku jedna drugoj u zatiljak. Ako za osobom iz jedne vrste ne stoji druga osoba, takav red je nepotpun. Redovi se popunjavaju nizom, a zadnji su red i vrsta uvijek potpuni.

Članak 5.

Usmjernik je osoba ili postrojba koja pri kretanju održava određeni smjer. Prema njoj prilagođuju kretanje ostale vojne osobe i postrojbe tijekom postrojavanja, prestrojavanja i u kretanju.

Članak 6.

Odmak između osoba mjeri se od lakta jedne do lakta druge osobe, a odmak između postrojba mjeri se od ljevokrilne osobe desne do desnokrilne osobe lijeve postrojbe, odnosno od desnokrilne osobe lijeve do ljevokrilne osobe desne postrojbe.

Članak 7.

Razmak između osoba mjeri se od pete jedne do vrha prstiju druge osobe, a između postrojba razmak se mjeri od zadnje vrste jedne do prve vrste sljedeće postrojbe.

Članak 8.

Zapovijedi za vježbovne postupke daju se glasom, znacima i sredstvima veze.

Zapovijedi glasom daju se uvijek kada je moguće, kako bi ih čuli i razumjeli svi izvršitelji. One moraju biti jasne, glasne i potpune.

Zapovijed ima pripremni i izvršni dio.

Pripremnim se dijelom određuje što se mora izvršiti, a izvršnim se određuje trenutak izvršenja.

Pripremni se dio izgovara malo razvučeno kako bi se vojne osobe pripremile, a izvršni dio odsječno da bi sve osobe istodobno i složno izvršile postupak.

Kod svih se zapovijedi pri postrojavanju imenuje postrojba, na primjer: **Bojna, u crtu satnijskih kolona – ZBOR!**

Članak 9.

Ako zapovjedeni postupak nije pravilno i dobro izveden, zapovjednik zapovijeda: **PONOVI!**

Na tu se zapovijed zauzima prethodni stav.

Nakon svake zapovijedi **PONOVI!** zapovjednik mora objasniti razlog zbog kojega se postupak ponavlja.

Članak 10.

Zapovjednik postrojbe prije postrojavanja određuje mjesto, vrijeme, vrstu postrojavanja, odjeću, opremu, naoružanje te tehnička i druga sredstva.

II. VJEŽBOVNI POSTUPCI POJEDINCA

1. STAVOVI BEZ ORUŽJA

Članak 11.

Osnovni stav (slika 1.) zauzima se na zapovijed: **POZOR!**

Vojna osoba u osnovnome stavu stoji uspravno i neprisiljeno, pete se dodiruju, vrhovi stopala razmaknuti su za širinu stopala.

Težina tijela počiva podjednako na stopalima obiju nogu. Koljena su prirodno ispružena.

Gornji je dio tijela uspravan, prsa su prirodno izbočena. Ramena su u istoj visini i u prirodnu položaju. Ruke su prirodno ispružene uz tijelo i blago savijene u laktovima, dodiruju bedra, prsti su ispruženi i skupljeni, a srednji je prst prislomljen na šav hlače. Glava je prirodno uzdignuta, a pogled usmjeren naprijed u visini očiju.

Slika 1. Osnovni stav

Slika 2. Stav na mjestu odmor

Članak 12.

Stav **na mjestu odmor** (slika 2.) zauzima se na zapovijed: **Na mjestu – ODMOR!**

Stav se zauzima iz osnovnoga stava.

Vojna osoba na zapovijed **Na mjestu – ODMOR!** pomiče lijevu nogu ulijevo u širinu ramena, a istodobno stavlja ruke na leđa u visini opasača, odnosno u visini remena za hlače kada se opasač ne nosi. Lijevom rukom obuhvaća se zapešće desne ruke, prsti desne ruke skupljeni su u šaku, a šaka je usmjerena prema van.

Težina tijela ravnomjerno je raspoređena.

Članak 13.

Otpust se daje na mjestu i u kretanju. Na mjestu se otpust daje zapovijeđu **OTPUST!** Na ovu zapovijed vojna osoba, ako je bila u osnovnom stavu, pozdravlja zapovjednika rukom i odlazi, a ako je bila u stavu na mjestu odmor, prije odlaska zauzima osnovni stav, pozdravlja zapovjednika rukom i odlazi.

U kretanju se otpust daje zapovijeđu **Ot – PUST!** Pripremni se dio zapovijedi daje pod lijevom, a izvršni pod desnom nogom. Zatim se iskorači još jedan korak lijevom nogom, hitro se privuče desna noga do lijeve, okreće se prema osobi koja je zapovijed dala i pozdravlja rukom te odlazi nakon što ona otpozdravi.

2. STAVOVI S ORUŽJEM

Članak 14.

Osnovni stav s oružjem isti je kao i bez oružja, a oružje može biti u stavovima: **k nozi** i **o desno rame**.

Na zapovijed **Na mjestu – ODMOR!** i **OTPUST!** postupa se kao i bez oružja, s tim da se nakon zapovijedi **OTPUST!** ne pozdravlja rukom.

Članak 15.

Stavovi s oružjem jesu: **k nozi**, **o desno rame**, **na prsa**, **na leđa**, **na nožice**, **iskazivanje počasti** (Pozdrav), **graničarski** i **za pregled oružja**.

Stav **k nozi** osnovni je stav za oružje s kompaktnim kundakom. Za pušku VHS i oružje s preklopnim kundakom taj se stav ne koristi. Osnovni stav za pušku VHS i oružje s preklopnim kundakom jest **o desno rame**.

Članak 16.

Stav **k nozi** s puškom s kompaktnim kundakom (slika 3.) zauzima se tako da se prirodno ispruženom rukom puška drži prislonjena uz desnu nogu, s kundakom na zemlji. Prednji je dio kundaka izravan s vrhovima stopala. Palac desne ruke obuhvaća pušku i remen s unutarnje strane, a ostali su prsti sastavljeni i malo svinuti oko vanjske strane puške.

Slika 3. Stav k nozi s puškom s kompaktnim kundakom i puškostrojnicom

Kod stava **k nozi** svi su ostali dijelovi tijela kao i u **osnovnome stavu** bez oružja.

Kada se zapovijedi: **Na mjestu – ODMOR!**, a puška (puškostrojnica) je **k nozi**, izvode se isti pokreti kao i bez puške, s tim da se puška, ne pomičući kundak s tla, odmiče udesno od tijela do kuta od 30-ak stupnjeva te se i dalje pridržava desnom rukom. Lijeva se ruka istodobno postavlja na leđa na način da se palac s gornje strane zatakne za opasač (kod nošenja odore bez opasača lijeva ruka se drži u visini remena za hlače), a ruka se dlanom okrenutim od tijela opusti (slika 4.).

Slika 4. Stav na mjestu odmor s oružjem s kompaktnim kundakom

Članak 17.

U stavu **o desno rame** s puškom s kompaktnim kundakom i puškostrojnicom (slika 5.) oružje je postavljeno tako da je cijev usmjerena prema gore, remen je prebačen preko desnoga ramena i pridržiava se desnom rukom u visini desne strane prsa. Laktom desne ruke puška se istovremeno lagano gura ulijevo i pridržiava uz tijelo.

Slika 5. Stav o desno rame s oružjem s kompaktnim kundakom

U stavu **o desno rame** puška s preklopnim kundakom, kratka strojica i puška VHS postavljena je tako da je cijev usmjerena prema dolje, spremnik je okrenut ulijevo, a oružje se pridržiava jednako kao i oružje s kompaktnim kundakom (slika 6.).